

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

PROGRAM ROZVOJA OBCE INOVCE

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2020 – 2024

Formulár č. Ú1 – Hlavička dokumentu PRO

Názov:	Program rozvoja obce Inovce na obdobie 2020 – 2024
Územné vymedzenie:	Košický kraj, okres Sobrance, obec Inovce
Územný plán obce schválený:	05/2008
Dátum schválenia PRO:	05.06.2020
Dátum platnosti:	2020 – 2024
Verzia:	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné údaje	
Kraj:	Košický kraj
Okres:	Sobrance
Región:	Zemplín
Poloha:	48°49'24"S 22°21'27"V
Nadmorská výška	360 – 984 m.n.m.
Rozloha	10,596 km (1 060 ha)
Počet obyvateľov	205
Hustota obyvateľstva:	19 obyv/km ²
Nacionálne:	
PSČ:	072 64
ŠUJ	00325228
EVČ	SO
Tel. predvoľba:	+421-56
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obec Inovce, Obecný úrad Inovce, 072 64
Web:	www.inovce.sk
E-mail:	inovce@inovce.sk, sekretariat@inovce.sk, starosta@inovce.sk
Telefón	6582514

Obsah

Úvod	4
Analytická časť PRO Inovce	12
1. Základná charakteristika obce	12
1.1 História obce	12
1.3 Prírodné pomery	12
1.4 Technické pomery	13
1.5 Doprava.....	13
1.6 Životné prostredie	13
1.7 Obyvateľstvo.....	15
Vzdelanie a zamestnanosť	16
1.8 Bývanie	17
1.9 Podnikateľské subjekty a inštitúcie	18
1.10 Školstvo a vzdelanie.....	18
1.11 Sociálna sféra	18
1.12 Zdravotníctvo	20
1.13 Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia.....	20
1.14 Ubytovacie zariadenia	20
1.15 Služby -Stravovacie a reštauračné služby	20
1.16 Cestovný ruch.....	20
1.17 Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2008 – 2019	22
1.18 Samospráva	22
1.19 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia	23
1.20 Analýza silných a slabých stránok územia	24
2. Strategická časť.....	27
2.1 Vízia územia	27
2.2 Formulácia a návrh stratégie.....	28
3.2 Strategické ciele v jednotlivých politikách.....	32
3. Programová časť	32
3.1.Akčné plány	33
4. Realizačná časť	38
4.1.INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO INOVICE	38
4.2.SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PRO	39
4.3.Akčný plán	42
5. Finančná časť	43

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

5.1.Indikatívny finančný plán	43
6. Záver	44
7. Prílohy PRO.....	45
7.1.Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO	45
7.2.Zoznam skratiek	46

ÚVOD

Program rozvoja obce Inovce s výhľadom do roku 2024 (PRO) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja, ktorý vychádza z PHSR Košického samosprávneho kraja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom rozvoja obce Inovce sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Inovce, ktorý vychádza z predošlého PHSR mikroregiónu BOROLO. Tento dokument na základe výsledkov ročného hodnotenia bude sa priebežne aktualizovať a dopĺňať.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona číslo 134/2020 Z. z., ktorý definuje Program rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program rozvoja rieši ekonomický, sociálny a kultúrny rozvoj obce Inovce, je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním:

1. Miestnej úrovni

- **Územný plán obce,**
- **Program rozvoja obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce,
- **Viacročný rozpočet.**

2. Národnej úrovni

Partnerská dohoda určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.

Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020 - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negotácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.

Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

Víziou Košického samosprávneho kraja je vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja.

Medzi najzávažnejší a najzložitejší problém v oblasti regionálneho rozvoja v Košickom kraji patrí postupná sociálna degradácia stále väčšej časti obyvateľov a z toho vyplývajúca nezamestnanosť, nízke mzdy a chudoba. Dopyt po pracovnej sile sa vo väčšine tradičných odvetví priemyslu a služieb postupne znižuje. Konkurenčný tlak na globálnych trhoch výrazne zvyšuje tlak na rast produktivity práce, čo následne vedie k rušeniu „nepotrebných“ pracovných miest a nárastu nezamestnanosti. Preto bez zmeny doterajšej hospodárskej politiky nie je reálne predpokladať, že sa zamestnanosť ešte niekedy podarí udržateľným spôsobom dostať aspoň na predkrízovú úroveň pred rokom 2008. Podľa štatistík slovenská ekonomika z hľadiska jej základnej funkcie, „zabezpečovania pracovných príležitostí“ pre obyvateľov, patrí v tejto oblasti dlhodobo medzi najslabšie nielen v Európskej únii ale aj v OECD. Z týchto skutočností vyplýva základné poslanie (misia) Košického samosprávneho kraja: **intenzívna podpora tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd** v Košickom kraji¹.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,

Národný program reforiem, máj 2012,

Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,

Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020,

2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015

Na nadnárodnej úrovni Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast

Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,

---

¹ PHSR Košického samosprávneho kraja

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),

CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,

CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),

CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,

CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,

CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,

CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,

Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.

Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.

Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.

Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti. Implementácia Programu rozvoja obce Inovce je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Inovce. Návrh spôsobu implementácie bude potrebné dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 134/2020 Z. z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach:

Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.

- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty v súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu rozvoja obce Inovce. Ide o nasledovné strategické dokumenty:

Ako podporné materiály pri vypracovaní Programu rozvoja obce Inovce boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania. Obec Inovce má následne možnosť čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, Sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

1. posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií,
2. zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality,
3. zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH),

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

4. podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch,
5. podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík,
6. ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov,
7. podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach,
8. podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily,
9. podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe,
10. investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania,
11. zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU: Partnerskej dohody a operačných programov

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATELNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY
INVESTIČNÁ PRIORITA 1: riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis,

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis,

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr,

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia.

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK
INVESTIČNÁ

PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy,

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií, na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof.

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO
INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov,

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch,

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania,

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia,

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení,

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple
PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC.

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 1: Výskum a vývoj pre potreby inovácií,

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry (výskum a inovácia) a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä európskeho záujmu,

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpory technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií.

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách,

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov,

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie,

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb,

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií TECHNICKÁ POMOC.

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE Program rozvoja vidieka Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez národné Opatrenia):

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (LFA)
- Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Platby za životné podmienky zvierat
- Platby Natura 2000

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS NADÁCIA PONTIS

Uplatnenie integrovaného prístupu

Rozmer - 1 Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PRO skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2 PRO Inovce integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PRO Inovce 2020 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR mikroregiónu Borolo 2007 - 2014, platnosť predĺžená do roku 2015 a to vzhľadom na to že nebol spracovaný PHSR KSK. PRO vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni, ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

Rozmer – 3 Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starostka, komisie.

Rozmer – 4 Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PRO

Názov dokumentu

- Program rozvoja obce Inovce na roky 2020 – 2024

Forma spracovania

- starostom obce,
- poslanci obecného zastupiteľstva
- s pomocou externého odborníka (spolupráca),

Riadenie procesu spracovania

- pracovná skupina pracovala v zložení:
- starosta obce,
- poslanci obecného zastupiteľstva
- s pomocou externého odborníka
- spracovanie PRO vychádzalo z predošlého PHaSR mikroregiónu BOROLO, nakoľko neboli naplnené všetky priority rozvoja obce. Boli len

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

dopracované ďalšie iniciované potreby a žiaduce zmeny

Obdobie spracovania

- PRO sa začal aktualizovať koncom roka 2019

Financovanie spracovania

- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce.

ANALYTICKÁ ČASŤ PRO INOVCE

Katastrálne územie obce Inovce je situované v najvýchodnejšej časti Zemplínskeho regiónu, Košického kraja, na hranici s Ukrajinou, v severovýchodnej časti okresu Sobrance. Celé záujmové územie sa nachádza v urbanizačnom priestore medzi mestom Sobrance a Snina. Leží v horskom prostredí západnej časti Popričného.

1. Základná charakteristika obce

1.1 História obce

- 1.2 Prvá písomná zmienka o obci Inovce, vtedajší názov Inoc, pochádza z roku 1555. V tom období patrila obec panstvu Drugethovcov. Neskôr v 18. storočí patrila obec Ibranyiovcov a 19. storočí Izépiovcov. Vzniknúť musela oveľa dávnejšie ako v roku 1500. Ústnym podaním sa z generácie na generáciu prenáša informácia, že obec už vtedy mala 200 domov a okolo 2000 obyvateľov. V roku 1700 napadla občanov cholera, takže v roku 1715 mala obec už iba 14 domácností. V roku 1787 mala 27 domácností a 163 obyvateľov a v roku 1828 34 domov a 251 obyvateľov. Občania obce sa živili drevorubačstvom, chovom dobytky a ovocinárstvom. V obci sa nachádza drevený kostolík svätého Michala Archaniela z roku 1836, ktorý je vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Je to zrubová stavba trojpriestorového typu s presbytériom, loďou so štvorcovým pôdorysom a otvoreným priestorom pod vežou, tzv. babincom (presbytérium s trojhranným uzáverom). Vedľa kostola je drevená zvonica, považovaná za ľudovú stavbu. Vnútorne priestory majú rovné stropy s doskovaním. Veža dosadá na konštrukciu babinca a je situovaná do prečnievajúcej strechy a podchytená drevenými krakorcami. Hlavný oltár s predstavaným ikonostasom má neobarokové ornamenty a pochádza z čias stavby kostolíka. Ikonostas a oltár je drevená polychromatická architektúra s cáorskymi dverami z polovice 19. storočia. V kostolíku sa nachádza ikona Kristus učiteľ v lodi z roku 1760-1780 temp. na dreve 75x 80 a ikona Pieta na oltári, sign. Markovič Michal 1842 olej na dreve 80x 70. K významným rodákmi, ktorí sa v obci narodili, patrí Móric Ballagi (18. marec 1815), pedagóg, redaktor a publicista.

1.3 Prírodné pomery

Obec leží v severnej časti Popričného vrchu, ktorý je vysoký 1024 m. Obec leží vo výške 495 m nad morom a v chotári sa táto výška pohybuje od 360 do 984 m. Celková výmera chotára obce je 1056 ha. Holica má 984 m. Nachádza sa tu Prírodný areál dreveného kostolíka. Je to trávnaté návršie nad obcou Inovce

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

s rozptýlenými staršími lipami a borovicami, vytvárajúcimi rámec na vrchole situovanej kultúrnej pamiatky dreveného kostolíka a starej drevenej zvonice.

1.4 Technické pomery

Susedí s katastrálnymi hranicami obcí: v severnej časti s obcou Ruský Hrabovec, v západnej časti s obcou Podhorod', z južnej časti s obcou Beňatina, z východnej časti s Ukrajinou. Dopravné a pracovné väzby sú na mesto Sobrance. Obec Inovce leží cca 20 km severne od mesta Sobrance. Stred intravilánu obce pretína cesta III/5662 Inovce – Beňatina - Podhorod', ktorá sa pripája v juhozápadnej časti v obci Podhorod' na cestu tr. II/566 Tibava - Podhorod' – Dúbrava. Cesta tr. II/566 sa v obci Tibava pripája na cestu tr. I/50 Košice – Michalovce – št. hranica Ukrajina. Na železničnú sieť je skúmané územie napojené cez železničnú stanicu v meste Michalovce.

Obec Inovce susedí s katastrálnymi hranicami obcí: v severnej časti s obcou Ruský Hrabovec, v západnej časti s obcou Podhorod' v južnej časti s obcou Beňatina a z východnej časti s Ukrajinou.

1.5 Doprava

Dopravné a pracovné väzby sú prevažne na mesto Sobrance, ktoré sú vzdialené cca 21 km a na mesto Michalovce, ktoré sú vzdialené 42 km. Stred intravilánu obce pretína cesta III/5662 Inovce – Beňatina - Podhorod', ktorá sa pripája v juhozápadnej časti v obci Podhorod' na cestu tr. II/566 Tibava - Podhorod' – Dúbrava. Cesta tr. II/566 sa v obci Tibava pripája na cestu tr. I/50 Košice – Michalovce – št. hranica Ukrajina. Na železničnú sieť je skúmané územie napojené cez železničnú stanicu v meste Michalovce.

1.6 Životné prostredie

Stupeň ekologickej stability územia sa hodnotí podľa miery kvality vegetácie a jej zastúpenia v katastrálnom území na základe metodických pokynov. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušania ekologickej väzieb v katastrálnom území. Koeficient ekologickej stability v kvantitatívnom vyjadrení znamená:

- menej ako 3.0 - podpriemerná úroveň
- od 3.0 – 4.0 - priemerná úroveň
- nad 4.0 - vysoký stupeň ekologickej stability územia

Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavujú diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií, vyjadrujúcich kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologickej väzieb v riešenom území. Pre praktickú využiteľnosť je stanovená základná jednotka územného celku – katastrálne územie, v ktorom je hodnotený stupeň ekologickej stability (SES) podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpenia v katastrálnom území. Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu: Pop.ESop+PZA.ESZA + PTT.ESST + PLE.ESLE + PVO.ESVO+

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

PZP.ESZP +POSP.ESOSP SES=CPKÚ kde POP - plocha ornej pôdy v katastrálnom území = 27,01 ha ESOP - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota je 0,77) PVop - plocha viníc = 0,00 ha ESvi - ekologický stupeň viníc (0,1) PZA - plocha záhrad = 8,80 ha ESZA - ekologický stupeň záhrad (3,0) POS - plocha ovocných sádov = 0,0 ha ESOS - ekologický stupeň ovocných sádov (2,0) PTT - plocha trvalých trávnatých porastov 345,13 ha ESTT - ekologický stupeň trvalých trávnatých porastov (4,0) PLE - plocha lesov = 644,18 ha ESLE - ekologická stabilita lesa (5,0) PVO - plocha vodných plôch 1,21 ha ESVO - ekologický stupeň vodných plôch (4,0) PZP - plocha zastavaného územia = 6,94 ha ESZP - ekologický stupeň zastavaného územia (1,0) POSP - ostatná plocha = 25,77 ha ESOSP- ekologický stupeň ostatných plôch (0,50) CPKÚ -celková plocha katastrálneho územia = 1059,04 ha SES. Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie obce Inovce. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 4,41 nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny s vysokým stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území ekologickej väzby nie sú silne narušené. Vysoký stupeň ekologickej stability obce Inovce je spôsobený vysokým podielom lesa a trvalých trávnych porastov, najmenej ornej pôdy /percento zornenia 7,09/ v katastrálnom území obce a plošne vysokým zastúpením väzieb na ekologicky významné segmenty

O úrovni stupňa ekologickej stability katastrálneho územia v roku svedčia údaje v nasledovnej tabuľke č.1:

Rok	OP (ha)	Vinice (ha)	Záhrady (ha)	OS (ha)	TTP (ha)	Suma PP (ha)	LP (ha)	Vodná plocha (ha)	Zast. plocha (ha)	Ost. plocha (ha)	Celkom (ha)	ES
1994	27,01	0,00	8,80	0,00	345,13	360,94	644,19	1,21	6,94	26,77	1059,06	4,41
2003	11,17	0,00	8,74	0,00	417,72	437,65	591,14	1,21	18,68	9,76	1059,06	3,25

PHaSR Mikroregiónu Borolo

OP- Orná pôda

OS- Ovocné sady

TTP- Trvalé trávne porasty

PP- Poľnohospodárska pôda

LP- Lesná pôda

ES- Koeficient ekologickej stability

Z hore uvedených hodnotení ekologickej stability vyplýva, že obec Inovce je zaradená do kategórie s podpriemernou úrovňou. Pri porovnaní vývoja od roku 1994 do roku 2003 je možno badať pokles výmery ornej pôdy, s nasledovným nárastom trvalo trávnych porastov, znižovanie rozlohy kategorizovanej ako

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

ostatná plocha a zvyšovanie podielu zastavanej plochy. Vysoký stupeň ekologickej stability územia je jednou z podmienok pre využitie potenciálu pre realizáciu ekologicky vhodných foriem cestovného ruchu.

1.7 Obyvateľstvo

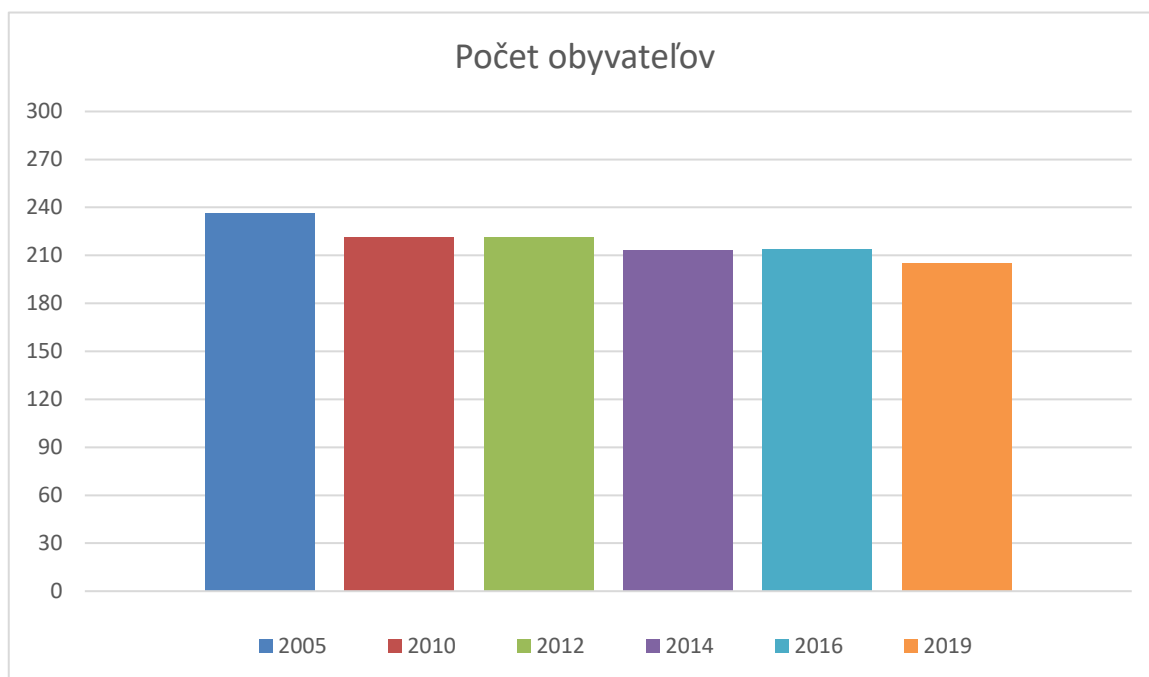
V obci Inovce roku 2019 žilo v obci 205 trvale bývajúcich obyvateľov. Celková rozloha katastrálneho územia obce je 1059,06 ha, priemerná hustota osídlenia 19 obyvateľov na 1 km². K najvýraznejšiemu poklesu obyvateľov bolo v období rokov 1980 –1990. Tento klesajúci trend je postupne znižovaný.

Tabuľka č. 2 Obyvateľstvo

Rok / počet obyvateľov					
2005	2010	2012	2012	2016	2019
236	221	221	262	214	205

Vlastné zisťovanie z obce

Graf č. 1 Historický vývin počtu obyvateľov

Veková štruktúra obyvateľstva

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

Vekovú štruktúru obyvateľstva charakterizuje zastúpenie hlavných ekonomických aktívnych skupín v roku 2019:

· predproduktívny vek	0 - 14 rokov	17
· produktívny vek	15 - 62 rokov u žien	69
	15 - 62 rokov u mužov	74
· posproduktívny vek	62 a viac - ženy	27
	62 a viac - muži	18

Vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce v dôsledku menšieho počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti poproduktívnym, môžeme očakávať demografický problém prestarnutia obyvateľstva, ktorý prinesie problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva.

Vzdelanie a zamestnanosť

Tabuľka č. 3. Štruktúra obyvateľstva podľa ukončeného vzdelania v roku 2011

Ukončené školské vzdelanie	Počet obyvateľov
Základné	46
Učňovské (bez maturity)	46
Stredné odborné (bez maturity)	18
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	38
Úplné stredné odborné(s maturitou)	24
Úplné stredné všeobecné	0
Vyššie	0
Vysokoškolské	30
Ostatní bez udania školského vzdelania	13
Ostatní bez školského vzdelania	10
Deti do 16 rokov	35
Spolu	260

Vlastné zisťovanie z obce

Vývoj nezamestnanosti

Priemerný ročný počet evidovaných nezamestnaných v obci v roku 2011 bolo 23 ľudí, v roku 2012 bolo 24 ľudí, v roku 2013 bolo 20 ľudí a v roku 2014 bolo 16 ľudí.

Tabuľka č. 4 Miera nezamestnaných

Miera nezamestnaných					
Rok	2005	2010	2015	2017	2019
Obyvateľstvo	22,49 %	20,34 %	18,40 %	12,93 %	11,35 %

Vlastné zisťovanie z obce

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, dochádzajú denne za prácou, a v poľnohospodárstve.

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec má k dispozícii čiastočné informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktoré pracujú v zahraničí.

Uvedené údaje odzrkadľujú stagnáciu počtu nezamestnaných a na druhej strane dochádza k odlivu obyvateľstva za prácou z nášho územia. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mala podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

NEZAMESTNANÍ a ZAMESTNANCI S NÍZSKYM VZDELANÍM

V spolupráci s ÚPSVaR Sobrance obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

1.8 Bývanie

Domový a bytový fond

V obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami (prevažne povojnová zástavba). Stavby sú situované okolo ciest a spravidla majú predzáhradku, dvor a záhradu. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Domy majú prevažne manzardové a sedlové strechy. Zástavba poväčšine pozostáva z domov, ktoré boli postavené po roku 1945. Okrem toho s

Počet domov postavených v roku

2015 -0

2016 -0

2017 -0

2018 -0

2019 -0

Tabuľka č. 5 Rodinné domy a byty

Rok	Rodinné domy			Byty			
	Domy spolu	Trvale obývané domy	Neobývané domy	Byty spolu	Trvalo obývané byty v rodinných domoch	Neobývané byty	Neobývané byty vyčlenené na rekreáciu
2019	109	50	59	0	109	0	15

Vlastné zisťovanie z obce

Tabuľka č. 6 Výstavba rodinných domov

Obec	
Obdobie výstavby	Rodinné domy
2001 - 2019	1

1.9 Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Tabuľka č. 7 Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Inovce	
Počet subjektov vedených v ŽR	7
Živnostníci nezapísaní v OR	0
Spoločnosti s ručením obmedzením	0
Neziskové organizácie	0

Zdroj: Obchodný register SR, Zoznam registrovaných spolkov a združení

1.10 Školstvo a vzdelanie

V Inovciach sa nenachádzajú výchovné zariadenia.

Žiaci navštevujú základnú školu v Podhorodi a taktiež aj deti chodia do materskej školy v Podhorodi.

Priamo v obci sa nachádza zariadenie v pôsobnosti Košického samostatného kraja – škola v prírode - parcely č. 217/4 a 218/4 a stavba školy v prírode so súpisným číslom 88, s terajšími ubytovacími možnosťami 56 lôžok. Škola má vlastné stravovacie kapacity.

1.11 Sociálna sféra

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti².

Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

²http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
1.6.2012

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci³.

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Inovce v budúcnosti nepočíta s nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku. Je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie, a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku.

Základné sociálne služby pre potreby obyvateľov obce sa zatiaľ neposkytujú v obci, ale sú zabezpečené v dostupných zariadeniach. V blízkosti obce sa nachádzajú sociálne zariadenia Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby Sobrance,

---

³14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) Anna-Mária, v Horni, Zariadenie opatrovateľskej služby n.o. ReSocia v Remetských Hámroch. Dom sociálnych služieb Michalovce. Zariadenie pre seniorov Michalovce a Harmónia – zariadenie sociálnych služieb Strážske.

Veková štruktúra obyvateľstva nám ukazuje demografický problém blízkej budúcnosti – prestarnutie obyvateľstva a s tým súvisiaci sociálny problém. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať sa na:

1. rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
  - a. poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia.
  - b. nepriaznivého zdravotného stavu, jedným z riešení je denný stacionár novostavba alebo rekonštrukcia starého domu,
  - c. dovŕšenia dôchodkového veku,
  - d. zariadenie opatrovateľskej služby - terénnej sociálnej služby
  - e. rozšírenie činnosti klubu dôchodcov a klub pre mládež
2. dobudovanie športového areálu – aktivita pre mládež vo voľnom čase.

1.12 **Zdravotníctvo**

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú.

Pre dostupnosť zdravotníckych zariadení v Sobranciach sa ani v budúcnosti nepočíta so zriadením týchto zariadení.

1.13 **Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia**

V obci sa pravidelne každoročne realizujú: MDŽ, MDD, úcta k starším, Mikuláš a Silvester.

1.14 **Ubytovacie zariadenia**

Ubytovacie zariadenia v obci je školy v prírode, s terajšími ubytovacími možnosťami 56 lôžok. Škola má vlastné stravovacie kapacity.

1.15 **Služby -Stravovacie a reštauračné služby**

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce nevlplyva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

Stravovacie zariadenia sa v obci nenachádzajú, najbližšie sú v Sobranciach.

1.16 **Cestovný ruch**

Cestovný ruch v obci neexistuje. Je potrebné sa zamerať na národnú kultúrnu pamiatku drevený kostolík svätého Michala Archaniela z roku 1836 a školu v prírode.

Trendy v cestovnom ruchu Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie,

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce sa na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb.

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

1.17 **Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2008 – 2019**

Tabuľka č. 8 Rekapitulácia rozpočtu obce

Prehľad hospodárenia obce v období od 2008 – 2019 (v celých €)						
Ukazovateľ / Roky	2008	2010	2013	2015	2017	2019
Bežné príjmy	12613	68 571	63 804	33 377	44 000	99 849
Kapit. príjmy	0	96 716	0	0	0	8 000
Finančné príjmy						13 720
Príjmy spolu	12613	165 287	63 804	33 377	44 000	121 569
Bežné výdavky	12613	65 680	52 898	33 377	42 000	94 910
Kapit. výdavky	0	80 204	0	0	0	11 547
Finančné výdavky			10 562			2 400
Výdavky spolu	12613	145 884	63 460	33 377	42 000	108 858
Zisk/strata	0	+ 19 403	+344	0	+ 2 000	+ 12 711

Vlastné zisťovanie z obce

1.18 **Samospráva**

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať Opatrenie klientskeho prístupu ktoré by riešilo vzťah zamestnancov úradu, ako aj poslancov OZ ku občanom a návštevníkom obce.

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Inovce. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 členov. Obec má zriadené obecné komisie: Komisia na ochranu verejného záujmu a na ochranu verejného poriadku. Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy. Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠS

Sídlo matričného úradu	Sobrance
Sídlo pracoviska daňového úradu – kontaktné miesto	Sobrance
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Sobrance
Sídlo Okresného súdu	Michalovce
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Michalovce
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Michalovce
Sídlo pracoviska úradu práce, sociálnych vecí	Sobrance

a rodiny
Sídlo Územnej vojenskej správy
Sídlo Okresného úradu

Košice
Michalovce, Sobrance

1.19 **Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia**

Obec Inovce je súčasťou Vyššieho územného celku Košice. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce.

Počas svojho doterajšieho pôsobenia sa regionálna samospráva orientovala vo väčšine prípadov výlučne na plnenie kompetencií, ktoré jej boli stanovené zákonom. Plnenie ostatných kompetencií, stanovených zákonom iným orgánom verejnej správy, regionálna samospráva prirodzene očakávala od príslušných orgánov. Tento prístup sa za štrnásť rokov existencie Košického samosprávneho kraja ukazuje ako málo efektívny. Je to prístup zameraný na procesy, kde dodržanie procesu (kompetencií) limituje dosiahnutie výsledku, riešenie aktuálneho problému obyvateľa (napr. v oblasti nezamestnanosti, sociálnej degradácie a z nich vyplývajúcej chudoby). Ak jeden článok v reťazi si nedostatočne plní svoje kompetencie, tak celá reťaz neplní dostatočne stanovené funkcie. Alebo inými slovami, reťaz môže byť len taká silná ako jej najslabší článok. Preto stagnujúca alebo klesajúca životná úroveň na Východnom Slovensku a rastúca nezamestnanosť často prevyšujúca celoslovenský priemer nás nútia zmeniť tento málo efektívny model doterajšieho prístupu.

Táto zmena modelu prístupu bude v prvom rade vyžadovať zmenu doteraz zaužívaného spôsobu myslenia s ktorým sme pristupovali k riešeniu problémov v oblasti regionálneho rozvoja. Na základe doterajších skúseností by sme si mali uvedomiť, že ak si naše problémy nevyriešime sami, vyriešené s veľkou mierou pravdepodobnosti nebudú. Preto sa budeme musieť pokúsiť zmeniť svoj doterajší prístup k riešeniu problémov, upustiť od uprednostňovania individuálnych stratégií, upustiť od prenášania zodpovednosti za riešenie našich problémov na iných a aktuálne problémy riešiť spájaním všetkých, ktorí nám môžu a chcú pri ich riešení pomôcť. Inými slovami pôjde o mobilizáciu sociálneho a ľudského kapitálu Košického kraja formou sociálnych partnerstiev, spolupracujúcich sietí a zapájaním širšej verejnosti do riešenia celospoločenských problémov. A práve z týchto princípov vychádza aj predkladaná nová vízia a misia PHSR KSK 2016 – 2022.

Je treba si uvedomiť, že výhody globalizácie sa najviac prejavujú v rozvinutých regiónoch, teda tam, kde je vysoká kúpna sila a rozvinutá a intenzívna doprava. V podmienkach menej rozvinutých regiónov, s nízkou kúpnu silou a s nedostatočne vybudovanou dopravnou infraštruktúrou, môže globalizácia spôsobovať prehlbovanie medziregionálnych rozdielov. A zrejme preto dnes existujú dve Slovenská, rozvíjajúci sa západ a zaostávajúci východ.

Preto v súčasnosti nevidíme inú cestu, ako cestu zmeny od doterajšieho trpného a pasívneho prístupu k negatívnym dôsledkom celosvetových globalizačných trendov smerom k iniciovaniu aktívnejšieho postupu smerujúceho k podpore našich

domácich lokálnych ekonomík s cieľom udržať čo najdlhšie finančné zdroje vo vnútri danej lokálnej ekonomiky. Z tohto uhla pohľadu nie je ani tak dôležité aký objem finančných zdrojov bude vo vnútri lokálnej ekonomiky, ale rozhodujúce bude, ako dlho tam ostanú, koľkokrát sa dokážu otočiť (regionálny multiplikátor). Čo je treba pre to urobiť?

Je treba zmeniť náš doterajší prístup. Je treba prestať prenášať zodpovednosť za riešenie našej nepriaznivej situácie na iných a očakávať, že iní budú riešiť naše problémy. Je treba si uvedomiť, že ak si naše problémy nevyriešime sami, vyriešené s veľkou mierou pravdepodobnosti nebudú. V tržnom hospodárstve sa človek jednoducho musí dokázať postarať sám o seba. Také sú pravidlá hry. V záujme zmeny nášho doterajšieho prístupu je preto treba začať hľadať vlastné tvorivé riešenia a možnosti cestou mobilizácie a skvalitňovania ľudského a sociálneho kapitálu vo vnútri Košického kraja, vzájomnou spolupracou akademickej, podnikateľskej a verejnej obce a hľadaním našich vlastných lídrov pre riešenie našich problémov. To je možné dosiahnuť spájaním všetkých, ktorí nám pri riešení našich problémov môžu a chcú pomôcť. Inými slovami je treba mobilizovať sociálny a ľudský kapitál Košického kraja formou sociálnych partnerstiev, spolupracujúcich sietí a zapájaním širšej verejnosti do riešenia celospoločenských problémov. Spolupráca by tak mala zahŕňať celú oblasť sociálnej štruktúry spoločnosti od rodín a komunít, cez neziskové organizácie až po kooperáciu podnikov a inštitúcií v klastroch a výrobných sieťach⁴.

1.20 **Analýza silných a slabých stránok územia,**

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Inovce nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť. Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

---

⁴ PHSR KSK 2016 - 2022

1.19.1. SWOT- Infraštruktúra a životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Ekologický nenarušené životné prostredie • Pravidelný vývoz tuhého odpadu • Atraktívne a neznečistené životné prostredie • Vlastné studne, zdroje kvalitnej pitnej vody, pramenný vodný zdroj, bez energetickej náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevybudovaný vodovod • Nevybudovaná kanalizácia • Z časti opotrebovaná cestná sieť • Málo autobusových spojov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Potreba výstavby vodovodu a kanalizácie • Potreba dovybudovania cestnej siete • Možnosť čerpania prostriedkov z eurofondov, • Materiálové a energetické využívanie odpadov – separovaný zber, recyklácia 	<ul style="list-style-type: none"> • Veľký počet plánovaných investičných akcií • Vysoká finančná náročnosť investícií • Veľký rozpor medzi finančnými zdrojmi a strategickými zámermi • Pri pomalej výstavbe základnej infraštruktúry v obci je riziko odchodu mladých ľudí z obce • nedostatok investícií na dobudovanie dopravnej infraštruktúry • Vysoká miera nezamestnanosti- riziko odsťahovania obyvateľstva za prácou

1.19.2. SWOT- podnikateľské prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Tradície v poľnohospodárstve, prírodné podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu • Prítomnosť ľudových tradícií v živote obyvateľov • Lacná pracovná sila • Absencia zdroja znečisťujúceho životné prostredie 	<ul style="list-style-type: none"> • Neexistujúca priemyselná výroba • Transformácia poľnohospodárstva • Nevybudované služby • Malý počet podnikateľov , stagnácia rozvoja malého a stredného podnikania • Nepriaznivá sociálna a vzdelanostná úroveň obyvateľstva • Nepriaznivá kvalifikačná štruktúra nezamestnaných • Odchod mladých ľudí, vyšší počet

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

	obyvateľov v poproduktívnom vek
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovaním a zlepšením infraštruktúry zatriktívniť obec pre podnikanie a cestovný ruch • Rozvoj služieb a cestovného ruchu smerujúci k vytváraniu pracovných príležitostí • Rozvoj tradícií a hospodárskych aktivít založených na využívaní miestnych zdrojov • Zlepšiť sociálnu a vzdelanostnú úroveň obyvateľstva • Možnosť podnikania v poľnohospodárstve - ovocinárstvo, stromčeky, liečivé bylinky 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomalý rozvoj infraštruktúry • Pokles počtu stálych obyvateľov, strata identity obcí • Nedostatočná jazyková vybavenosť (svetové jazyky) • Zhoršenie sociálnej situácie obyvateľov obce • Absencia tradícií poskytovania služieb v cestovnom ruchu

1.19.3. SWOT- kultúra, šport, služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vybudované nákupné služby • Vybudovaný kultúrny dom 	<ul style="list-style-type: none"> • Absencia stravovacích služieb • Absencia Klubu mladých • Neexistujúce združenie pre ženy • Neexistujú služby, okrem nákupných • Absencia turistických tras a cyklotrás
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Oživenie života obce v dôsledku rozvoja cestovného ruchu • Predpoklad na postupné využívanie opustených domov a rekonštrukcie na víkendové chalupy • Možnosť čerpania nenávratných finančných prostriedkov zo eiropských fondov 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká miera nezamestnanosti, problém dlhodobej nezamestnanosti, nedostatok financií • Nízka životná úroveň obyvateľstva • Riziko stagnácie dlhodobo nezamestnaných • Hroziaca nízka úroveň poskytovania služieb v dôsledku absencie tradícií • Nevybudovaná infraštruktúra

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave. Ohrozenia obce Inovce vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže vedenie obce ovplyvniť.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1 Vízia územia,

Obec Inovce bude obcou, ktorá bude vyvážené zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľad'ovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty, ktoré zasahujú do tejto oblasti. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť. Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Inovce. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Inovce a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, v neposlednom rade aj ochrana životného prostredia. V súlade s poslaním obce Inovce všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov.

2. Doprava a komunikácie Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba miestnych komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií. Pridanou hodnotou by mala byť výstavba nových komunikácií a cyklotrás.

3. Technická infraštruktúra Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia rekonštrukcie verejného osvetlenia.

4. Odpadové hospodárstvo Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Pozornosť treba venovať aj tzv. zelenému odpadu a jeho kompostovaniu. Obec schvaľuje VZN o odpadoch a zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve.

4. Životné prostredie Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorína.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla.

Poskytovanie sociálnych služieb je regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky.

2.2 Formulácia a návrh stratégie,

Strategický cieľ PRO ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne, zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Inovce nasledovný strategický cieľ: „Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Inovce, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do zlepšovania podmienok života obyvateľov obce v zdravom životnom prostredí pri zachovaní okolitého prírodného potenciálu. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci. Obec bude podporovať služby a takú výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na zveľaďenie katastrálneho územia, s cieľom

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

zachovania atraktivity obce na bývanie bez rušivých vplyvov a priemyselnej výroby. Opatreniami pre podporu malého podnikania a služieb sa bude snažiť znižovať nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky v rámci prírodných hodnôt nachádzajúcich sa v okolí Morského oka, potenciál Zemplínskej Šíravy. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby. Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu obyvateľstva v aktívnom prostredí s vybudovanou infraštruktúrou. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva.

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej, alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Inovce je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: **inteligentný rast**, ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, **udržateľný rast**, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a **inkluzívny rast**, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby. K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov),

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov,
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu.

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu rozvoja obce Inovce na roky 2016 – 2022 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Inovce. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativitu.

3.2 Strategické ciele v jednotlivých politikách

Zámer	1. Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti	2. Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania	3. Skvalitnenie životného prostredia	4. Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít
Cieľ	1.1. Rekonštrukcia obecných ciest a priekop	2.1. Výstavba Domu smútku	3.1. Regulácia obecného potoka II. etapa	4.1. Výstavba športového areálu s protipožiarnou nádržou
	1.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2.2. Vybudovanie Domu ľudových remesiel so zriadením Obecného múzea	3.2. Zhodnocovanie resp. separácia TKO, likvidácia skládok TKO	4.2. Riešenie oddychovej zóny, záhradná architektúra – lavičky, altánok, výsadba okrasných drevín
	1.3. Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2.3. Vybudovanie obecnej muštárne so sušičkou ovocia		4.3 Vybudovanie trás podporujúcich rozvoj CR v obci
	1.4. Nadstavba Kultúrneho domu	2.4. Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou a Maďarskom		4.4. Rekonštrukcia infraštruktúry k lyžiarskemu stredisku (cesta, parkovisko)
	1.5. Úprava verejného priestranstva obce, parkovisko	2.5. Obnovenie ľudových tradícií a zvykov		
	1.6. Výstavba autobusovej zastávky			

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Zámer „Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti“ je nevyhnutné z hľadiska životných štandardov, ako aj udržiavania požadovanej štruktúry a počtu obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Zámer „Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania“ zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy.

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

Zámer „Skvalitnenie životného prostredia“ je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Zámer „Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít“ budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu rozvoja obce Inovce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

3.1. Akčné plány

Zámer 1. Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti

3.1.1 Cieľ 1.1 Rekonštrukcia obecných ciest a priekop

Opatrenie	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a priekop
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	projekčná organizácia, realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	37 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka

3.1.2 Cieľ 1.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Opatrenie	Výmena osvetľovacích zdrojov verejných osvetlení za energeticky úspornejšie
Zodpovedný	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	realizačná firma
Predpokladaná výška investície v €	30 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, dotácia MF SR

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

3.1.3 Ciel' 1.3. Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Opatrenie	Zrealizovať rekonštrukciu obecného rozhlasu
Zodpovedný	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	realizačná firma
Predpokladaná výška investícií v €	20 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, dotácia MF SR

3.1.4 Ciel' 1.4. Nadstavba Kultúrneho domu

Opatrenie	Nadstavba Kultúrneho domu
Zodpovedný	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	realizačná firma
Predpokladaná výška investícií v €	40 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, dotácia MV SR

3.1.5 Ciel' 1.5. Úprava verejného priestranstva obce, parkovisko

Opatrenie	Úprava verejného priestranstva obce, parkovisko
Zodpovedný	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizačná firma
Predpokladaná výška investícií v €	15 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka, podopatrenie 7.2

3.1.6 Ciel' 1.6. Výstavba autobusovej zastávky

Opatrenie	Výstavba autobusovej zastávky
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	Realizačná firma
Predpokladaná výška investícií v €	16 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Dotácia MAS

Zámer 2

Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania

3.2.1 Cieľ 2.1. Výstavba Domu smútku

Opatrenie	Realizácia výstavby Domu smútku
Zodpovední	starosta obce
Spolupracujúci	projekčná organizácia, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investície v €	60 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet , zdroje KSK, dotácia Ministerstva financií SR

3.2.2 Cieľ 2.2. Vybudovanie Domu ľudových remesiel so zriadením Obecného múzea

Opatrenie	Vybudovanie Domu ľudových remesiel so zriadením Obecného múzea
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	poslanci OZ, občania obce
Predpokladaná výška investície v €	28 500
Finančné zdroje	rozpočet obce, MK SR

3.2.3 Cieľ 2.3. Vybudovanie obecnej muštárne so sušičkou ovocia

Opatrenie	Vybudovanie obecnej muštárne so sušičkou ovocia
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	poslanci obecného zastupiteľstva
Predpokladaná výška investície v €	25 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program obnovy dediny, dotácia KSK, granty

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

3.2.4 Cieľ 2.4. Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou a Maďarskom

Opatrenie	Cezhraničná spolupráca s Ukrajinou a Maďarskom
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	KSK, zahraniční partneri
Predpokladaná výška investície v €	2 500
Finančné zdroje	obecný rozpočet

3.2.5 Cieľ 2.5. Obnovenie ľudových tradícií a zvykov

Opatrenie	Obnovenie ľudových tradícií zvykov
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	obyvatelia obce
Predpokladaná výška investície v €	2 500
Finančné zdroje	obecný rozpočet

Zámer 3

Skvalitnenie životného prostredia

3.3.1 Cieľ 3.1. Regulácia obecného potoka II. etapa

Opatrenie	Regulácia obecného potoka II. etapa
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	projekčná organizácia a realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	80 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Envirofond MŽP SR

3.3.2 Ciel' 3.2. Zhodnocovanie resp, separácia TKO, likvidácia skládok TKO

Opatrenie	Zhodnocovanie resp, separácia TKO, likvidácia skládok TKO
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	SAŽP
Predpokladaná výška investície v €	29 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Envirofond, MŽP SR

Zámer 4
Rozšírenie ponuky voľno časových aktivít a cestovný ruch

3.4.1 Ciel' 4.1. Výstavba športového areálu s protipožiarnou nádržou

Opatrenie	Zrealizovať výstavbu športového areálu pre loptové hry a pre plavecké aktivity (protipožiarná nádrž)
Zodpovední	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	25 500
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, VUC KSK, dotácia Ministerstva školstva SR

3.4.2 Ciel' 4.2. Riešenie odychovej zóny záhradá architektúra – lavičky, altánok, výsadba okrasných drevín

Opatrenie	Riešiť záhradnú architektúru – lavičky, altánok, výsadba okrasných drevín
Zodpovední	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	16 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, MF SR

3.4.3 Ciel' 4.3. Vybudovanie trás podporujúcich rozvoj CR v obci

Opatrenie	Zrealizovať cykloturistických, turistických resp. náučných trás s cieľom podpory rozvoja CR v obci
Zodpovední	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	13 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, MK SR

3.4.4 Ciel' 4.4. Rekonštrukcia infraštruktúry k lyžiarskemu stredisku. (cesta parkovisko..)

Opatrenie	Rekonštrukcia infraštruktúry k lyžiarskemu stredisku
Zodpovední	starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	40 700
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, MD SR

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Strategické zámery bude možné naplňať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňať svoje strategické ciele.

4.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO INOVCE

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PRO a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program rozvoja obce, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PRO obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ. Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PRO Inovce. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PRO. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PRO a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PRO a vstupujúce do partnerstiev na mimo sektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Inovce, v súlade s opatreniami a aktivitami PRO Inovce, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio - ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PRO Inovce na roky 2016 – 2022. **Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Inovce** Implementácia PRO Inovce sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PRO by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce. Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PRO Inovce je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Inovce. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Inovce budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poslanci obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Inovce. Realizácia vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov, a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre euro fondy. V obci Inovce je zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s PRO bezpredmetné.

4.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PRO

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PRO patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2020 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2020 - 2024. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov. Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PRO je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PRO. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PRO Inovce je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PRO Inovce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Inovce vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PRO, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PRO a podklady pre rozhodovanie Obecného zastupiteľstva obce

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

Inovce (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PRO). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PRO v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PRO Inovce). Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PRO ako celku bude zabezpečovať OcÚ Inovce. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PRO a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Inovce a Obecného zastupiteľstva obce Inovce. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PRO, resp. jeho rôznych aspektov.

Ciele PRO sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PRO obce Inovce. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PRO. Rámcové merateľné ukazovatele PRO sú uvedené na konci programovej časti PRO obce Inovce na roky 2020 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov. Hodnotenie v súlade so systémom riadenia, definovaným v PRO, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PRO a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PRO a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2020 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PRO, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba). Pri hodnotení treba brať v úvahu skutočnosť, že návrhy do PRO podávali rôzne cieľové skupiny obyvateľstva, inštitúcie a jednotlivci. Nie všetky úlohy sú reálne z pohľadu samosprávy, nie všetky úlohy sú prioritné z pohľadu obecného zastupiteľstva a nie všetky úlohy je možné zrealizovať z vlastných prostriedkov obce, s prihliadnutím na nenárokovateľnosť dotácií a nie celkom transparentný spôsob ich získavania. Niektoré úlohy môžu vychádzať z momentálnej nálady v obci či jednotlivých záujmov, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. PRO nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých cieľov a potrieb obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať. Priebežné hodnotenie procesu priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ Obecnému zastupiteľstvu obce Inovce najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PRO, a priebežné správy o implementovaní PRO predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Inovce. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecného zastupiteľstva obce Inovce pri riadení realizácie PRO s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov. Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PRO, a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PRO Inovce. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PRO (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Inovce, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

4.3.Akčný plán

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných Projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

Tabuľka č. 9 Harmonogram realizácie

Strategický zámer	Cieľ	2020	2021	2022	2023	2024
1.	1.1.					
	1.2.					
	1.3.					
	1.4.					
	1.5.					
	1.6.					

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

2.	2.1.					
	2.2.					
	2.3.					
	2.4.					
	2.5.					
3.	3.1.					
	3.2.					
4.	4.1.					
	4.2.					
	4.3.					
	4.4.					

5. FINANČNÁ ČASŤ

5.1. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu Programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal Program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovať v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Tabuľka č. 10 Harmonogram realizácie s výškou finančných nárokov

Strategický zámer	Cieľ	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
1.	1.1.						37 000
	1.2.						30 000
	1.3.						20 000
	1.4.						80 000
	1.5.						15 000
	1.6.						16 000
2.	2.1.						60 000
	2.2.						28 500
	2.3.						25 000
	2.4.						2 500

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

	2.5.						2 500
3.	3.1.						40 000
	3.2.						29 000
4.	4.1.						25 500
	4.2.						16 000
	4.3.						13 000
	4.4.						40 700

Strategické zámery bude možné naplňovať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňovať svoje strategické ciele.

6. ZÁVER

PRO Inovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby. Predmetný PRO Inovce bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Inovce dňa: 05.06.2020 uznesením OZ č. 15/2020 a zverejnený na úradnej tabuli.

pečiatka obce

Ján Chrapovič
starosta obce

7. PRÍLOHY PRO

7.1. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

1. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
2. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
3. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KSK),
4. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
5. Národný program reforiem, máj 2012,
6. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
7. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
8. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
9. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
10. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
11. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
12. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
13. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
14. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
15. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
16. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
17. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
18. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
19. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
20. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
21. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
22. Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
23. Zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
24. Zákon č. 482/2003 Z. z. o štátnej pokladnici.
25. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
26. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
27. www.statistics.sk
28. Vyhláška MŕP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Program rozvoja obce Inovce
Programovacie obdobie 2020 – 2024

29. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
30. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
31. PHSR mikroregiónu BOROLO,
32. ÚPO Inovce 2008
33. Interné materiály obce Inovce.

7.2. Zoznam skratiek použitých v PRO

1. PRO - Program rozvoja obce
2. SR – Slovenská republika
3. EÚ – Európska únia
4. PHRSR KSK - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja
5. OECD – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
6. EK – európska komisia
7. RDP - Regional Development Plan - Národný (regionálny) rozvojový plán
8. CSF – Community Support Framework - Rámec podpory spoločenstva
9. SOP – Sectoral Operation Programme - Sektorové operačné programy
10. ROP – Regional Operation Programme - Regionálne operačné programy
11. SUS – Strategické usmernenia Spoločenstva
12. PD – Partnerská dohoda
13. OP – Operačné programy
14. SES – Ekologická stabilita
15. UPO – Územný plán obce
16. ÚPSVaR – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
17. ETC – Európska komisia cestovného ruchu
18. CR – Cestovný ruch
19. SWOT – analýza vnútorných silných a slabých stránok podniku, produktu, regiónu; Silné stránky (**S**trengths), Slabé stránky (**W**eaknesses), Príležitosti (**O**pportunities), Ohrozenia (**T**hreats)
20. OZ – Obecné zastupiteľstvo
21. OcÚ – Obecný úrad